

5 Parasjah Chajee Sarah חַיֵּי שָׂרָה (= De Leeftijd van Sarah)

Thora: Beresjiet 23: 1-25:18

Haftarah: IKoningen 1:1-31.

Awraham zegende allen, zoals het zegt: "En door jou zullen al de families van de aarde gezegend worden." Wie zegende Awraham? De Heilige, gezegend zij Hij. Mosje was Israël's banier ... en wie was Mosje's banier? G'd. David was Israël's dienaar ... en wie was David's dienaar? G'd. Jeruzalem is het licht van de wereld ... en wie is het licht van Jeruzalem? God, zoals geschreven is: "En de Heer zal voor jou een eeuwigdurend licht zijn." Jesjajahoe 60:19. BeresjietRabbah 59:5.

Awraham keek vooruit

Heb je je ooit afgevraagd wat het geweest moet zijn om zoals Awraham te zijn, bijzonder in zijn ouderdom? Wees er zeker van; we weten dat hij een man was die G'd liefhad en meer dan iets anders vertrouwde. We weten ook dat hij typische Nabije Oosten gastvrijheid in praktijk bracht. Hij had knechten en bezittingen. En hij hield van zijn gezin. Dat vele - en een beetje meer - is misschien duidelijk van de *parasjot* die we bestudeerd hebben. Maar welke soort persoonlijke kenmerken had hij? Wat voor soort man was hij? Was hij vriendelijk? Zacht? Bedaard? Praatziek? In werkelijkheid vertelt de *Thora* ons erg weinig over Awraham's persoonlijke kenmerken. In deze onze laatste *parasjah*, waarin we met Awraham te maken hebben, zullen we één zeer bepaalde eigenschap die hij bezat, gadeslaan. Awraham had de bekwaamheid om vooruit te kijken en te plannen voor de toekomst. Hij deed de beloften van G'd juist niet in een plakboek voor krantenknipsels om er bij iedere gelegenheid naar te kijken. Hij koesterde diep in zich deze gaven die de Heer hemgegeven had, in zulk een mate dat hij heel zijn leven aan de bescherming besteedde en zijn aandeel deed in het werken voor de vervulling. Dat is in essentie de hoofddrijfveer van de *parasjah* voor deze week. We zullen de plannen bestuderen die Awraham maakte voor de voortgang van het covenant door de volgende omkadering te gebruiken:

- Awraham kocht land
- Awraham verwerft een vrouw
- Het naspel.

Awraham kocht land

Waarom heeft de *Thora* het verhaal van de begrafenis van Sarah vastgelegd? Welk belang heeft dat voor de loop van de Bijbelse geschiedenis?

Een treurende echtgenoot

Deze *parasjah* bevat het eerste geval in de Bijbel, waar de begrafenis van de dode wordt vermeld. Veel van de regels betreffende de vormen van de begrafenis en de rouwperiode worden vanwege dit voorval uit de details van deze passage afgeleid. De tekst vertelt ons dat Awraham kwam om over Sarah te rouwen en haar te bewenen" (23:2). Het met "rouwen" vertaalde woord is van de Hebreeuwse wortel לָכַף, wat: "wenen of weeklagen" betekent. Het hebreeuwse woord met "huilen" of "bewenen" vertaald, betekent eenvoudig huilen of schreien, bijzonder bij verdriet. Het is bij de mensen in het nabije Oosten altijd de gewoonte geweest om vrijelijk de emoties te tonen, speciaal die verbonden zijn met verdriet. Er is echter een kleine bijzonderheid in het soort schreien van Awraham geweest. Het woord voor "huilen" is in de tekst לָכַף. In deze Masoretische tekst is de letter *kaf* = כ kleiner geschreven dan de andere letters. Naar Eli Munk schijnt dit te wijzen op een zekere gedwongenheid in Awraham's uiting van verdriet. Voor de rechtvaardige persoon, overtuigd van de onsterfelijkheid van de ziel, betekent dood inderdaad alleen een tijdelijke scheiding en hij geeft niet toe aan buitensporige droefheid.

Dit commentaar komt sterk overeen met dat door Sja'oel van Tarsus gemaakte. Hij leerde dat dood voor gelovigen in de Messiach anders is als de dood voor ieder ander. Hij schreef: "Doch wij willen u niet onkundig laten, broeders, wat betreft hen die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt, zoals de andere (mensen), die geen hoop hebben" (1 Thessalonicenzen 4:13).

Als Munk correct is in zijn opvatting omtrent de oorzaak van de kleinere letter *kaf* = כ, dan zien we onze vader Awraham verdrietig, maar met een verdriet dat getemperd is door een overtuigde verzekering (de Bijbelse definitie van hoop) dat hij zijn geliefde vrouw weer zal zien. Zo belangrijk als het is om te zien hoe één van onze geestelijke voorvaders zijn verdriet uitte, geloof ik toch niet dat dát de hoofdreden vormt

waarom dit verhaal voor ons in de *Thora* is opgenomen. Het schijnt dat het hoofddoel van zijn plaats in de tekst is om voor Awraham's afstammelingen een document te zorgen dat bruikbaar is als een wettelijke claim op ten minste een deel van het Beloofde land. Hoe zit dat? Zelfs ofschoon de Heer het land Kanaän als een gift gaf, was een deel van de verwerkelijking van die gift het kopen van delen van het land. Dat is wat we hier in deze *parasjah* vinden. Awraham koopt een stuk land van Efron van de kinderen van Cheth. De meeste Bijbelgeleerden zeggen, dat de kinderen van Cheth de Hethieten waren, een etnische groep stammend uit het noorden, uit wat nu het moderne Turkije is. Hoe kon Awraham land erven dat in het bezit was van de Hethieten en niet van de Kanaänieten? Het antwoord ligt in Beresjiet 10:15 dat aangeeft dat Cheth één van de zonen van Kanaän was. Dus waren de Hethieten in werkelijkheid een Kanaänietische groep, ofschoon zij hoofdzakelijk ten noorden woonden van wat gewoonlijk als het land Kanaän aangewezen wordt en zij niet de taal van de Kanaänieten spraken. De Hethieten als groep, trokken ietwat na 1400 v. Chr. het binnenland van Kanaän binnen. Maar er waren vóór die tijd ook sporadische nederzettingen door heel Kanaän verspreid. In feite licht Ezechiël 16:3 ons in dat Jeruzalem gedeeltelijk van Hethietische oorsprong was, wanneer het zegt: "je [Jeruzalem] vader was een Amoriet en je moeder was een Hethietische." (De Amoriëten waren westerse 'Semieten', dat zijn Kanaänieten die de westerse tak van de Semitische taal spraken. De Kanaänieten waren géén Semieten maar zij spraken een Semitische taal, vergelijkbaar met Hebreeuws - ben je nu toch verward!?) Hoofdstuk 23 verschaft ons een goede indruk van de oeroude Hethietische landoverdrachten. Het hele hoofdstuk schijnt de in de Patriarchale tijden gangbare Hethietische wetten weer te geven, ofschoon er aan toegevoegd moet worden dat deze niet uniek waren; verscheidene Babylonische parallellen kunnen bij hen worden aangehaald. We kunnen één voorbeeld van deze Hethietische gewoonte vinden in de verzen 9 en 11. Awraham vroeg alleen om de grot als een graf, maar Efron wilde hem net zo goed het aangrenzende veld laten hebben. Kidner zegt: "In de Hethietische wet moest iemand tegen diens leenverplichtingen oplopen om een geheel bezit van een man te kopen; daarom kon Efron hier manoeuvreren naar het verkopen van het geheel aan hem, eerder dan het deel waar hij in vers 9 om verzocht. Een ander door Kidner geciteerd voorbeeld is de verwijzing naar de bomen in vers 17. Dit was zo doende "kenmerkend voor Hethietische landoverdrachten, welke er zorgvuldig in waren om ze te specificeren." Bij de aanvang scheen het dat Efron alleen maar het land en de grot aan Awraham wilde geven. Wordt niet misleid door deze schijnbare onbaatzuchtigheid! Dit was juist een deel van het Nabij Oostenproces van loven en bieden bij een verkoop. Hij had erg weinig tijd voor spitsvondig redeneren over de prijs. Bovendien, indien hij het land alleen maar als een gift had ontvangen, kon zijn eigendomsrecht in een toekomstige generatie onderworpen worden aan twijfel. In overeenstemming daarmee ging hij over tot een geldige en wettelijke landoverdracht, dat geld en getuigen insloot. Aldus zien we dat Awraham het vooruitzien had om zeker te stellen dat dit land wettelijk voor altijd zijn bezit alsook dat van zijn nakomelingen was.

Er zijn nog twee andere betekenisvolle landaankopen waarvan in de Geschriften getuigd wordt: Het graf van Joséf, verworven in Sjechem (Sichem/Nabloes), en David's plek van de Tempel. Deze drie aanwinsten "werden allen gekocht zonder loven en bieden en er werd voor betaald met een onbetwistbaar wettig betaalmiddel. Zij zijn onvervreembare Joodse eigendommen van het Land der Belofte."

"De stad van vier"

De specifieke plek die Awraham als een graf voor Sarah kocht, wordt de Grot van Machpelah genoemd, die ook Kirjat Arba genoemd wordt. Die is in Hebron gelokaliseerd. De aanwijzing van Hebron als Kirjat Arba kan worden begrepen op verschillende manieren. Historisch wordt het genoemd: "'De Stad van Arba', omdat Kaleb hem veroverd had van een man, genaamd Arba, de vader van drie grote mannen"(Jehosjoea/Jozua 15:13). Maar "Kirjat Arba" betekent ook letterlijk "de stad van vier." Waarom "vier"? De *Midrasj Rabbah* voorziet ons van enige mogelijke antwoorden. Het is interessant genoeg om die voor de volle lengte te citeren:

"Hij had vier namen: Eskol, Mamre, Kirjat Arba en Hebron. Waarom werd hij Kirjat Arba genoemd? Omdat er vier rechtvaardige mannen in hem woonden: Amer, Eskol, Mamre en Awraham. Weer werden er vier rechtvaardige mannen daarin begraven: Adam, Awraham, Izaäk en Jakob. Vier aartsmoeders werden daarin begraven: Eva, Sarah, Rivkah en Leah. Of wegens zijn meesters, die waren vier: Anak en zijn drie zonen ... Omdat vandaar Awraham voort ging, die vier koningen achtervolgde, elk een machtige heerser. Verder omdat op hem het lot vier viel: eerst op Judah, dan op Kaleb, daarna op de Priesters en tenslotte op de Leviëten. Hij is één van de armzaligste plaatsen in Eretz Jisraël. De vier zijn de volgende: Rabbi Isaac zei: "Dor, Nofet Dor, Timnat Serah en Hebron." De Rabbi zei: "Zij waren Dannah, Kirjat Sannah, Timnat Serah en Hebron."

Een wettige Joodse claim

We kunnen niet nalaten op dit punt een geschikte toepassing te maken in het licht van de tegenwoordige situatie in het land van Israël. Er zijn anderen die het eigendomsrecht claimen voor al drie plaatsen die hiervoor vermeld zijn en welke rechtelijk gekocht zijn voor het Joodse volk: "De Grot van Machpelah in Hebron, de graftombe van Joséf in Sjechem (Nablos) en de Tempelberg. De Schrift voorziet de wereld van een ruim en wettig bewijs omtrent de Joodse claim voor deze locaties en hun omgeving; maar er zijn er die Israël zijn rechtmatig eigendom en gebruik van deze locaties wensen te ontkennen. In het licht hiervan had de Heer misschien een hoofdreden om deze in de *Tenach* gedetailleerde informatie omtrent de aankoop van deze locatie vast te leggen met aan de wereld een getuige en getuigenis te geven dat deze plaatsen zowel als het overige van het Heilige Land het nationale erfdeel van het Joodse volk zijn. Hoeden af voor onze vader Awraham die, ofschoon hij in verschrikkelijk verdriet was over het verlies van zijn geliefde vrouw Sarah, niettemin het vooruitzien had om het land in Kirjat Arba aan te kopen voor zijn volk als een durende wettige erfenis.

Awraham verwerft een vrouw

Nadat de rouwperiode was beëindigd, zette Awraham zich in om een geschikte vrouw voor zijn zoon Izaäk te verwerven. Aldus, terwijl we in hoofdstuk 23 over de eerste Joodse begrafenis lezen, leren we in hoofdstuk 24 over de eerste bruiloft - en dit is een Joodse bruiloft! Laat ons dichterbij kijken en zien wat we kunnen leren over het zoeken van een geschikte echtgenote.

"Koppelaar, Koppelaar"

Eén van de eerste dingen die we kunnen leren, is de waarde van een koppelaar om potentiële kameraden bij elkaar te brengen. De gedachte achter een koppelaar, een *Sjadchan*, is: "een derde partij met het voordeel van ervaring, leeftijd en wijsheid zou objectiever, vrij van vooroordeel, vrij van emotionele factoren zijn." In dit geval was de koppelaar de chef van Awraham's huishouding, Eliëzer. Toen hij de taak beschreef die Eliëzer moest verrichten, zei Awraham hem: "leg toch uw hand onder mijn heup" (24:2). Dit was een typische oeroude Nabije Oostengewoonte. Munk legt uit wat dit was:

"Een zinspeling op het besneden orgaan. In de tijd van de Patriarchen vertegenwoordigde deze *mitzvah* hun enige geheiligd voorwerp. Het was hierop dat zij zwoeren tot aan de dag dat de *Thora* gegeven werd. Echter, het gevoel van natuurlijke bescheidenheid hield Jacob's zoon Joséf terug van dit te leggen "onder de heup" bij zijn vader en hij beloofde hem juist dat ... Awraham's knecht Eliëzer legde zijn hand onder de heup van zijn meester ... maar Eliëzer had niet de gevoelens die een zoon voor een vader heeft."

Dus maakte Eliëzer een geheiligde belofte aan Awraham, die zijn meester verzekerde dat hij zijn best zou doen om zijn wensen betreffende een vrouw voor Izaäk uit te voeren. Nog steeds worden in veel Joodse religieuze kringen dikwijls koppelaars gebruikt. Er zijn zelfs professionele koppelaars die het doen als een volledige baan. De zogenaamde huwelijksmakelaars.

De keuze van de familie

De tweede waarneming uit deze passage is voor sommigen een beetje moeilijker om te aanvaarden, veel minder goed uit te voeren. Niet alleen gebruikte Awraham een koppelaar, maar hij vertelde Eliëzer onder welk specifiek volk hij moest zoeken naar een vrouw. Met andere woorden Awraham dacht dat iemand's familieachtergrond belangrijk was. Zo vertelde hij Eliëzer in 24:3-4: "Neem niet een vrouw voor mijn zoon uit de dochters van de Kanaänieten ... veeleer naar mijn land en naar mijn verwantschap zul je gaan en een vrouw nemen. ..."

Waarom werd deze instructie gegeven? Wat probeerde Awraham te vermijden? Nechama Leibowitz biedt in haar commentaar op Beresjiet een uitstekende behandeling van dit onderwerp aan. Zij neemt waar dat velen dachten dat Awraham probeerde te voorkomen dat Izaäk zou trouwen in de afgoderij die onder de Kanaänieten overheerste. Echter, Awraham's familieleden waren volgens Jehosjoea (Jozua) 24:2 ook afgodenvereerders. Kan het een reden voor de zogenaamde "etnische zuiverheid" geweest zijn? Awraham was niet uit een familie met een godvruchtige geschiedenislijn. In essentie was er tussen de Kanaänieten en de Babyloniërs (Awraham's familie achtergrond) erg weinig verschil met betrekking tot hun religieuze geloven of hun etnische erfelijkheid. Als religieuze zuiverheid niet Awrahams overweging was, wat was het dan wél?

In overeenstemming met Leibowitz en anderen was de voornaamste bepalende factor, zover als het Awraham betrof, de morele terugval van de Kanaänitische maatschappij. Het is waar, er waren afgodaanbidders onder de leden van Awraham's familie, maar blijkbaar was hun visie op afgoderij licht verschillend van die van de Kanaänietische praktijk. De Kanaänieten waren berucht zondig en beoefenden verfoeilijke gewoonten in hun afgodische eredienst. Met andere woorden, "het waren niet de ideeën en geloven van de familie van het meisje dat bestemd was om de moeder te zijn van de natie, die doelmatig waren om de hele natie in gevaar te brengen ... maar de zondige daden", zegt Leibowitz. Om haar gezichtspunt te ondersteunen citeert Leibowitz de hoog geëerde rabbi van een vorige generatie, S.R.Hirsch, die zichzelf in de schoenen van Awraltam zette en zei:

"De invloed van een Kanaänietisch meisje op mijn zoon zal oneindig machtiger zijn, daar zij tussen hen woont. Niet alleen het meisje maar haar familie, haar verwanten en vrienden zullen allemaal samen een cumulatieve schadelijke invloed op mijn zoon uitoefenen".

Wat kunnen we hier uit dit alles concluderen? Ten eerste is Awraham's voorbeeld instructief. Hij had geen keus. Hij kon geen andere gelovige voor zijn zoon's vrouw kiezen omdat hij geen enkel kon vinden. Dus koos hij ervoor om het naast beste te doen. In plaats van zichzelf en zijn huishouding aan de zonde en het verval van de maatschappij rondom hen te onderwerpen door een vrouw uit hen te kiezen, zocht hij één uit een volk dat niet gelovig geweest kon zijn zoals hij was. Niettemin waren zij vrij van de losbandigheid van de Kanaänietische samenleving. Het schijnt daarom dat de culturele of familie achtergrond van de mensen waaruit onze kinderen van plan zijn te trouwen er meer toe doet dan we denken. Het gezegde is waar dat we niet maar alleen onze echtgenote trouwen maar ook hun familie. Ik heb niet enige voorstellen om de ideeën specifiek toe te passen, tenzij dan ze juist onder de aandacht te brengen en laat de Geest van G'd ons leren wat te doen.

Eén punt is echter nodig om opgehelderd te worden voordat we verder gaan. Deze commentator bedoelde niet te suggereren dat iemand's religieuze ideeën geen belangrijke factor zijn wanneer iemand zijn echtgenote kiest. In tegendeel we geloven dat de Bijbel duidelijk is, dat een gelovige in Jesjoea niet één zou trouwen die geen gelovige in Jesjoea is. Zie bijvoorbeeld Sja'oe'l's principe van een ongelijk span, als hij dit bespreekt in 2 Korinthe 6:14-18. Ons punt over Awraham was eenvoudig dat hij helemaal geen gelovigen ter beschikking heeft gehad, uit wie hij een echtgenote voor zijn zoon kon kiezen. Onze poging was slechts om te bespreken welke richtlijnen er geweest kunnen zijn in Awraham's geest, toen hij een echtgenote voor zijn zoon zocht.

Naar wat zoeken zij?

Awraham vertrouwde Eliëzer toe om zonder enig specifieke criteria, anders dan die boven vermeld - tenminste, ons wordt niets gezegd over zulke criteria - een vrouw voor Izaäk te zoeken. Wel deelt Eliëzer Awraham's vertrouwen in de Heer, zoals in de tekst (de verzen 12, 21, 26, 27, enz.) gezien kan worden. Wat waren hierbij de criteria waarop een vrouw voor Izaäk gekozen zou worden? We dienen te proberen in Eliëzer's denken te komen, zo best als we kunnen, om te pogen deze criteria te bepalen. Het schijnt dat deze wijze en gelovige dienaar van Awraham een test ontwierp. De test was dat wanneer hij in Aram Naharajim aankwam en bij een bron rustte om water te nemen, het meisje dat niet alleen hem water gaf maar ook zijn tien kamelen, een groot candidate voor Izaäk's vrouw zou zijn. Waarom? Welke karaktertrekken zou hij in staat zijn uit zo'n test waar te nemen?

Gastvrijheid.

Het eerste kenmerk dat de dienaar zou opmerken, zou haar gastvrijheid zijn. Door Eliëzer wat water aan te bieden. Zij kon gemakkelijk gezegd hebben: "Haal je eigen water, waarom zou ik het doen?" Maar zoals het bleek is dat niet wat Rivka deed. Wanneer Eliëzer om drinken vroeg, was zij bereid haar volle kruik naar hem te laten dalen en hem water te laten drinken dat zij zelf had geput. Eliëzer wist direct dat zij een vrouw was die wist hoe vreemdelingen en bezoekers te behandelen - een belangrijke Midden Oostentrek., gastvrijheid.

Meewerkend

Een ander kenmerk dat Eliëzer omtrent Rivka ontdekte, was dat zij meewerkend was en niet onaangenaam. Wanneer hij om wat water vroeg, mopperde zij niet en zond hem niet naar één van de andere vrouwen. In plaats daarvan gaf zij hem zonder klacht. Is dit niet wat allen van ons wordt geïnstrueerd om te doen naar Filippenzen 2:14: "Doet alles zonder morren of bedenkingen!"?

Vlijtig

Een derde trek, die de dienaar zag, was dat Rivka blijkbaar hard werkte. Toen zij Eliëzer te drinken gaf, was dat niet zomaar een zaak van een kopje te nemen en vol te gieten. Er was veel meer voor nodig dan dat. Eerst was er de zware kruik van klei, ofwel op haar hoofd (gewoon in het Nabije Oosten) ofwel op haar schouder. In ieder geval geeft de tekst aan dat zij "haar kruik moest laten dalen" om Eliëzer te laten drinken. Bovendien vergde het een krachtsinspanning om de kruik te vullen, deze op te lichten uit de bron tot op het punt waar zij die droeg en dan deze te laten dalen om hem te laten drinken. Maar dat was nog niet alles. Zij bood aan om alle kamelen van water te voorzien om ze te laten drinken. De kameel wordt beschouwd als "het schip van de woestijn." Zij konden dagen gaan zonder drinken omdat zij voor zulke doelen genoeg water bewaarden. Maar wanneer het tijd was om te drinken, was het tijd om te drinken! Om het nog moeilijker te maken waren er tien kamelen in Eliëzers karavaan en Rivka bood ze allemaal water aan! Al deze dingen wijzen op het feit, dat Rivka sterk en vlijtig was, een bepaalde trek die elke Nabije Oostenlandeigenaar zou willen.

Attent

Rivka's aanbod om de kamelen water te geven duidde ook op een andere trek als haar vlijt. Het liet zien dat Rivka gevoelig was voor behoeften van anderen en voor zowel dieren als mensen aandacht had. Bovendien toonde het dat zij een vriendelijk hart had.

Schoonheid

De tekst beschrijft Rivka als "erg plezierig om naar te kijken" (24:16). Zij, zoals Hertz zegt, "bezat lichamelijke schoonheid zowel als goedheid van hart." Er kunnen sommigen zijn die denken dat dit kenmerk niet een belangrijke overweging voor een potentiële echtgenoot is. Het is waar wat Spreuken zegt: "Bedrieglijk is de bevalligheid en ijdel de schoonheid..." (Spreuken 31:30) Niettemin, doet het zeer een schone vrouw te vinden als zij schoon is van binnen als ook aan de buitenkant? Bovendien, wie definieert "schoon"? Misschien wist Eliëzer wat Izaäk een schone vrouw vond - tenslotte was Izaäk al over de zeven en dertig jaar en heeft hij thuis zeker zulke zaken besproken. Dus misschien wist Eliëzer dat Rivka het soort meisje was dat Izaäk zou beschouwen als schoon of mooi.

Kuis of ingetogen

Eén van de belangrijkste dingen is dat een potentiële bruid haar kuisheid zou bezitten. Dit was iets dat Eliëzer omtrent Rivka noteerde, iets wat door de generaties werd doorgegeven, zodat Mosje dit later kon vastleggen. Ons wordt in 24:16 verteld: "En het meisje ... was een maagd, geen man had gemeenschap met haar gehad." Er zijn een paar punten die betreffende dit vers gemaakt moeten worden. Eerst, merk Rivka's leeftijd op. Het Hebreeuws noemt haar een *na'arah*, נַעֲרָה (de slot ה mist, ofschoon de klinker daar is dank zij de Massoreten) dit is zoiets als een tiener. De term *jaldah*, יַלְדָּה, zou de daarop volgende jongste zijn. Om dit te bevestigen merkte Munk het volgende op: "Andere bronnen geven aan, dat Rivkah in die tijd veertien jaar oud was (Yevanot 61 en Tosafot)." Echter, om redenen die grotendeels onduidelijk zijn, is de standaard rabbijnse traditie om Rivka's leeftijd te stellen op ongeveer drie jaar oud! Merk weer Munk's commentaar op omtrent na'arah in vers 14:

"Hier en verder over het woord , נַעֲרָה wordt gebrekkig geschreven - de slot letter ה mist. Dit is omdat Rivka toen slechts drie jaar oud was. Maar wees maar niet verbaasd dat zij al in staat was om uit te gaan om water te putten. In die tijden waren meisjes van drie jaar als tienjarigen van tegenwoordig."

Dit gezichtspunt is gebaseerd op de *Talmoed* in Niddah 44b. Ik beken dat ik niets begrijp van de hele redenering, ofschoon ik er zeker van ben dat er één vaak wordt gegeven. Nodeloos om te zeggen, dat we de rabbijnse uitleg niet accepteren. Het is te vèr gegrepen!

Het tweede punt om uit deze passage te overwegen betreft Rivka's maagdelijkheid. Zonder twijfel maakt de tekst duidelijk dat ze een maagd was. Naar haar wordt verwezen als een *betoelah*, בְּתוּלָה. Heel vaak betekent dit woord "maagd." Soms betekent het echter niet "maagd", maar wordt het eerder gebruikt om een jong meisje van huwbare leeftijd te beschrijven dat maagd of niet maagd kan zijn." Opdat er niet enige twijfel zou zijn betreffende Rivka's kuisheid voegt de schrijver het kwalitatieve

zinsdeel "wie geen man heeft gekend" toe. Het woord "gekend" is hier gebruikt in zijn strikt Bijbelse betekenis van iemand intiem kennen, meer bepaald seksueel. Dus was het blijkbaar niet genoeg voor Rivka om naar haar als een *beloelah* verwezen te worden. Dit woord moest gekwalificeerd gaan worden door een ander, helderder zinsdeel. De som van dit is dat de tekst absoluut helder is, dat Rivka een maagd was, een kuise jonge vrouw, voordat ze getrouwd was. Het schijnt dat Rivka's kuisheid een belangrijk kenmerk is voor de schrijver van de tekst. Indien dat zo is, dan is het ook een belangrijk punt voor allen van ons om te overwegen ook als we voor een echtgenote voor onszelf of als een koppelaar voor onze kinderen spelen. Inderdaad is kuisheid een kwaliteit die elk gelovige ouder hun kinderen zou moeten onderwijzen. Echter, neem er alsjeblieft notie van: Er is ongelimiteerde vergeving van de Heer geschonken aan de berouwvolle zondaar. Als één niet in staat is om volkomen kuis in het huwelijk te komen, alles wat gedaan dient te worden is om het te bespreken met de andere partner en in vergeving, die de Heer biedt, te leven. Wat zelfs erger is dan iemand's maagdelijkheid te verliezen vóór het huwelijk is de schuld van de seksuele relaties binnen het huwelijk te laten spelen. Vanwege de Messiach, kan deze schuld worden verwijderd door effectief de verzoening van Jesjoea op iemand's situatie toe te passen. Indien we in de Messiach zijn en we onze leden tot ongerechtigheid afwerpen, zelfs op het gebied van de seksuele immoraliteit.. Alles wat nodig is om je ervan af te keren: beken het en geloof dat zelfs deze zonde gereinigt en door Jesjoea's bloed bedekt wordt! (I Johannes 1:9) Als we werkelijk geloven dat er geen veroordeling is in de Messiach (Romeinen 8:1), dan dient deze waarheid toegepast te worden op ieder gebied van het leven, zelfs voor seksuele onbetamelijkheid.

Bereidheid

Het laatste kenmerk dat we zullen onderzoeken is Rivka's bereidheid om Izaäk te trouwen. Eliëzer legde voor de aankomst bij Rivka's familie het hele plan en het doel uit. Haar broeder en moeder stemden ermee in om haar terug te laten gaan met Eliëzer, maar zij bepaalden dat zij ongeveer een jaar moest wachten (24:55). Het volgende meningsverschil resulteerde in het idee om met Rivkah te overleggen om te zien wat zij dacht. Dus zeiden zij: "Laat ons het meisje roepen en haar beslissing vragen" (24:57).

Het is belangrijk om hier te zien dat Rivka niet gedwongen werd om vast te houden aan de wensen van de koppelaar of aan haar familie; haar mening telde. Dit principe leidde de *Midrasj* om te verklaren: "Hiervan leerden we dat een vaderloos meisje mag niet ten huwelijk worden gegeven zonder haar toestemming." De hedendaagse rabbijnse interpretatie begrijpt dit in een wat bredere betekenis, zoals we uit Hertz uitleg zien: "De Rabbi's nemen het te bedoelen en leiden uit deze tekst af, de regel dat een vrouw niet wettig weggegeven kan worden in een huwelijk zonder haar toestemming." Dus zien we dat Rivka bereid was Eliëzer naar huis te volgen en om Izaäk te trouwen. Niemand zou worden afgedwongen, onder druk gezet of gedwongen in zo'n beslissing. Rivka was dat zeker niet en het hunne bewees een groot huwelijk te zijn.

Dompel het onder in gebed

We hebben tot zover uit dit verhaal verscheidene dingen waargenomen over het vinden van de huwelijkspartners. We hebben gezien dat er een waardevol gebruik van een koppelaar bestaat. We merkten ook wat van de kenmerken op om naar te zoeken bij een potentiële vrouw. Bovendien wezen we erop dat de familieachtergrond in beschouwing moest worden genomen. Het laatste punt is misschien één van de belangrijkste. De gehele relatie moest worden ondergedompeld in gebed. Gebed overheerste het hele proces om een vrouw voor Izaäk te vinden volledig. Eerst bad Awraham. Toen hij de instructies aan Eliëzer gaf, zei Awraham: "De Heer, G'd van de hemel... zal zijn engel vóór je uit zenden en je zal een vrouw voor mijn zoon nemen (24:7). De enige vraag is hier of dit een spontaan gebed is of dat dit een antwoord op voorgaande gebeden is, die Awraham over zijn zoon naar G'd had gedaan. In beide gevallen weerspiegelt deze stelling het feit dat Awraham wist dat het vinden van een vrouw voor Izaäk in de eerste plaats G'ds zorg was. Hij volgde slechts de leiding van de Heer. Dit is wat Awraham naar zijn dienaar communiceerde.

Hieraan toegevoegd zien we ook Eliëzer over de situatie bidden. Toen hij in Aram Naharajim aankwam en de bron naderde, begon hij met bidden. Hij wist dat, voor een vreemdeling die inlichtingen nodig had omtrent een inwoner van de stad, de bron van de stad de natuurlijkste plaats was om te wachten. Het verbazende over dit gebed was dat zelfs toen hij met de Heer sprak over de situatie, de Heilige het begon te beantwoorden want Rivka kwam om water te putten. Dit is iets dat de Heer vaak doet wanneer we tot Hem bidden. In feite verzekert Hij ons in Jesjajahoe 65:24: "En het zal geschieden dat Ik antwoorden zal voordat zij roepen; terwijl

zij nog spreken, zal Ik verhoren." Eliëier's ervaring met de Heer is een duidelijk getuigenis over de waarheid van wat Jesjahoe schreef.

Succes!

Zowel Eliëzer als Awraharn kenden het geheim om een vrouw te vinden. Zij beiden baden vurig en zochten G'ds leiding. Gewapend met de voorgaande principes, plus een voortdurend gebed, werd deze zoektocht gezegend met het voorzien van Rivka voor Izaäk. Zij bewees de juiste vrouw voor hem te zijn.

Het naspel

Het overige van de *parasjah* beschrijft iets gelukkigs en iets droevigs. Het vertelt over het samenkomen van Rivka en Izaäk. Dat is geluk. Het beste deel staat in 24:67, waar ons verteld wordt: "Toen bracht Izaäk haar naar de tent van Sarah, zijn moeder; hij huwde Rivka, ze werd zijn vrouwen hij beminde haar. Zo troostte Izaäk zich over het heengaan van zijn moeder." Dit is het droevige deel: Sarah's dood. Het is één ding om getrouwd te zijn, maar nog een ander ding, dat je echtgenote werkelijk door jou wordt liefgehad, zelfs tot zulk een omvang, dat alle emotionele behoeften vervuld worden door die kostbare relatie, zoals het geval was met Izaäk en Rivka.

Awraham's andere kinderen

Een snelle blik op hoofdstuk 25 geeft de indruk dat Awraham na Sarah's dood weer trouwde. Maar vers 6 verwijst naar Ketoerah als één van zijn bijvrouwen. Want door haar zo te noemen, geeft dat aan dat Awraham getrouwd moest zijn met zijn vrouw Sarah. Dus kijkt vers 25:1 terug in Awraham's leven voordat Sarah stierf. Het doel van het opnemen van het verhaal over Ketoerah en haar kinderen schijnt te zijn, de oorsprong van enige belangrijke stammen te noemen die een rol in de geschiedenis van Israël en in de geschiedenis van verlossing gespeeld hebben. De belangrijkste mensen zijn de Midianieten, waarvan de vader Midian was, de zoon van Awraharn en Ketoerah. Mosje zou er zijn vrouw vinden en een wijze schoonvader onder de Midianieten, later in de *Thora*.

De Oude Testamentgeleerde Derek Kidner geeft een goede samenvatting van hoofdstuk 25 wanneer hij schrijft:

"De dood van Awraham wordt zijn plaats gegeven in de catalogus van families, die uit hem ontsprongen; dat is de doorlopende drijfveer in Genesis (Beresjiet). Waaronder, waar voor het patroon, diegenen, die een kleine rol in de geschiedenis van behoud hebben te spelen, 'maken hun buiging het eerst' om de 'hoofd spelers de hoofdrol te laten'."

Het heengaan van een vriend

Tenslotte eindigt de *parasjah* met iets anders buitengewoon droevigs aan Sarah's overlijden toegevoegd. Awraham stierf: "Hij ontsliep en stierf in goede ouderdom, oud en voldaan en hij werd verenigd met de zijnen" (25:8). Er is een probleem met het begrijpen van deze zin, omdat er behalve Sarah's lichaam niets in de grot van Machpelah was dat Awraham de zijnen kon noemen. Leon Morris geeft een mogelijke oplossing voor dit probleem. Hij schrijft:

"Hij werd 'verenigd tot de zijnen' kan eenvoudig niet verwijzen naar zijn dood en begrafenis en moet daarom verwijzen naar het leven na de dood met degenen die vóór hem waren gestorven in geloof. De plaats van die vertrokken geesten werd negentien honderd jaar later door Jesjoea werkelijk 'Awraham's schoot' genoemd (Lucas 16:22)."

Het *Thoraverhaal* van Awraham's dood is kort en toch kenmerkend van deze grote held van het geloof. Hem werd het geschenk van leven gegund tot de hoge leeftijd van 175 jaar. Maar hem werd de gift van een nog grotere schat - tevredenheid - geschonken. Hij bezat vele rijkdommen en een grote familie, doch "De rechtvaardige persoon wordt verzadigd door zijn visie terwijl hij vredig in slaap viel voor zijn eeuwige sluimer." (Ramban via Munk). Het was zijn visie van G'd en zijn deel in het eeuwige plan van de Heer, dat Awraham de tevredenheid bracht bij het ingaan in zijn eeuwige rust.

Studievragen:

Geef een klein geschiedenisverhaal van het Hittietische volk zoals in het commentaar besproken.

Waarom stond Awraham erop om de begrafenisplaats voor Sarah te kopen in plaats van het als een gift te ontvangen? Welke betekenis heeft deze transactie voor Israël vandaag?

Welke andere gedeelten van het land Kanaän werden door Israëlieten gekocht?

Waarom zocht Awraham een vrouw voor Izaäk?

Waarom zond hij zijn knecht terug naar Mesopotamië om een vrouw te vinden in plaats van naar de Kanaänieten?

Waarom verbood Awraham Izaäk om op reis mee te gaan met Eliëzer?

Leg de plaats uit van het gebed in de inspanning om een vrouw te vinden!

Wat denk je over de opmerkingen in het commentaar over het checken van een familieachtergrond voor een potentiële echtgenote?

Naar welke eigenschappen zocht Eliëzer in een vrouw voor Izaäk? Waarom waren ze zo belangrijk!

Beschrijf het huwelijk tussen Rivkah en Izaäk volgens de tekst.

Waarom legt de parasjah de informatie vast omtrent de rest van Awraham's afstammelingen?

Waarom denk je dat Awraham stierf als een tevreden persoon?

J. H. ten Kate, 1-11-2002 (naar Berkowitz)